

ODŮVODNĚNÍ

k návrhu vyhlášky o Katalogu odpadů a hodnocení nebezpečných vlastností odpadu
(Katalog odpadů)

Ministerstvo životního prostředí

2020

ODŮVODNĚNÍ

I. OBECNÁ ČÁST

A Vysvětlení nezbytnosti právní úpravy a odůvodnění jejich hlavních principů

Navrhovaná právní úprava je nyní obsažena ve vyhlášce č. 93/2016 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, a ve vyhlášce č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu.

S ohledem na nový zákon o odpadech, který je jako vládní návrh zákona nyní projednáván v Poslanecké sněmovně ČR (sněmovní tisk č. 676), je třeba vydat nové prováděcí právní předpisy.

V rámci zpřehlednění právní úpravy a odstranění její roztříštěnosti do mnoha prováděcích právních předpisů je navrhováno sloučit stávající dvě vyhlášky do jedné.

Vyhláška zajišťuje transpozici (případně adaptaci) těchto evropských předpisů:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic,
- Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES a Nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic, a
- Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

B Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Zákonné zmocnění k vydání navrhované vyhlášky je obsaženo v ustanoveních § 6 odst. 2, § 7 odst. 5, § 29 odst. 6 písm. d), § 74 odst. 7 a § 76 odst. 7 vládního návrhu zákona o odpadech. Ministerstvo životního prostředí je podle těchto ustanovení zmocněno stanovit vyhláškou

- postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů,
- obsah školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a

- obsahové náležitosti zadání hodnocení nebezpečných vlastností odpadu a obsahové náležitosti osvědčení, sdělení a dokumentační zprávy podle § 76 odst. 3 vládního návrhu zákona o odpadech (osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností; sdělení, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností a dokumentační zpráva, která je součástí obou popsáných dokumentů).

Ministerstvo životního prostředí je podle těchto ustanovení dále zmocněno spolu s Ministerstvem zdravotnictví stanovit vyhláškou

- doplňující limitní hodnoty a kritéria pro nebezpečné vlastnosti odpadu uvedené v příloze přímo použitelných předpisů Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů pod označeními HP 9, HP 14 a HP 15 a
- způsob provádění laboratorních zkoušek, analýz a ekotoxikologických a mikrobiologických testů odpadů a dalších zkoušek odpadů pro účely zjištění přijatelnosti odpadu do zařízení, hodnocení nebezpečných vlastností odpadu a další zkoušky pro dokladování kvality odpadu pro další nakládání s ním nebo pro zjištění jeho vlastností nebo pro zjištění vlastností vedlejšího produktu provádějí laboratoře a odborná pracoviště, které jsou pro tyto činnosti akreditovány.

Navrhovaná právní úprava plně odpovídá uvedeným zákonným zmocněním a je v každém jednotlivém případě v mezích daného zákonného zmocnění. Navrhovaná vyhláška je plně v souladu i s vládním návrhem zákona o odpadech jako celkem.

C Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Vládním návrhem zákona o odpadech ve spojení s navrhovanou vyhláškou je pro oblast týkající se navržené vyhlášky zajištěna úplná transpozice (případně adaptaci) těchto evropských předpisů: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic, Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, Nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic, Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

Návrh vyhlášky je tak plně v souladu s předpisy Evropské unie.

D Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

S ohledem na nový návrh zákona o odpadech, který je jako vládní návrh zákona nyní projednáván v jednotlivých výborech po 1. čtení v Poslanecké sněmovně ČR, je třeba vydat nové prováděcí právní předpisy. Navrhovaná vyhláška je jedním z nich.

Oproti dosavadní právní úpravě se přidávají některé nové položky katalogu odpadů (podrobněji viz zvláštní část odůvodnění k § 3 navržené vyhlášky), nově se nastavují minimální požadavky na obsah zadání hodnocení nebezpečných vlastností odpadu a obsahové požadavky na výstupnou dokumentaci.

E Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Nepředpokládají se žádné dopady na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty, neboť právní úprava vychází již ze stávající právní úpravy a v bodech, které by mohly ovlivnit tyto složky, zůstává nezměněna. Náklady na provedení testu ekotoxicity u odpadů zůstávají stejné, ponechávají se méně přísné limitní hodnoty požadavků na výsledek zkoušek. Ponechání méně přísných limitních hodnot testů ekotoxicity jako jedné z nebezpečných vlastností odpadů nebude mít žádný dopad na životní prostředí, neboť tyto hodnoty byly v platnosti již nyní. Testování se bude provádět pouze na mikroorganismech, řasách a semenech rostlin jako zkušebních organismech, nikoli na obratlovcích (rybách), což je z hlediska humánnosti přijatelné. Obecně lze říci, že navržená právní úprava má pozitivní dopad na ochranu životního prostředí, protože jejím prostřednictvím se provádí odpadová legislativa vedoucí (mimo jiné) k řádné úpravě a kontrole oblasti odpadového hospodářství.

Upravovaná oblast se nemůže nikterak zasáhnout sociální skupiny včetně specifických skupin obyvatel.

F Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru).

Lze proto konstatovat, že tato právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je návrh právních opatření neutrální, neboť navrhovaná regulace nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

G Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

H Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje žádná korupční rizika.

I Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Vyhláška nahrazuje dosavadní vyhlášku č. 93/2016 Sb. katalog odpadů a vyhlášku č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Vyhláška zajišťuje transpozici Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic. Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES a dále Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“

K § 2

Jednotlivé definice odpovídají rozhodnutí 2014/955/EU. Z definic obsažených v daném rozhodnutí Komise nebyla do vyhlášky převzata pouze definice polychlorovaných bifenylů, která je již obsažena v zákoně o odpadech.

K § 3 a příloze č. 1

Oproti dosavadní právní úpravě byla doplněna následující katalogová čísla:

06 04 54*	Kovová rtuť
14 06 51*	Jiná chladicí a hnací média
16 01 54*	Vyřazené dopravní prostředky z různých druhů dopravy a stroje
16 01 56	Vyřazené dopravní prostředky z různých druhů dopravy a stroje zbavené kapalin a jiných nebezpečných součástí
16 02 63	Tiskařské tonerové kazety mající nebezpečné vlastnosti
16 02 64	Tiskařské tonerové kazety nezařazené pod 16 02 63
16 06 55	Baterie a akumulátory obsahující lithium
17 05 54	Sedimenty vytěžené z koryt vodních toků a vodních nádrží
17 06 52	Izolační materiály na bázi Polystyrenu s obsahem perzistentních organických znečišťujících látek vyžadující specifický způsob nakládání s ohledem na nařízení o perzistentních organických znečišťujících látkách
17 06 53*	Izolační materiály na bázi polystyrenu obsahující nebezpečné látky
17 06 54	Izolační materiály na bázi polystyrenu
18 01 51*	Ostré předměty (kromě čísla 18 01 03) na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce
18 02 51*	Ostré předměty (kromě čísla 18 02 03) na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce
19 10 99	Odpady jinak blíže neurčené
19 12 51	Kompozitní a nápojové kartony
19 12 92	Měď, bronz, mosaz
19 12 93	Hliník
19 12 94	Olovo
19 12 95	Zinek
19 12 96	Cín
19 12 99	Odpady jinak blíže neurčené
20 01 51	Kompozitní a nápojové kartony
20 01 58	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven rostlinného původu
20 01 90	Železo a ocel
20 01 91	Neželezné kovy směs
20 01 92	Měď, bronz, mosaz
20 01 93	Hliník
20 01 94	Olovo
20 01 95	Zinek
20 01 96	Cín

- 20 01 97* Vyřazené motorové stroje, přístroje a zařízení
 20 01 98 Vyřazené motorové stroje, přístroje a zařízení zbavené kapalin a jiných nebezpečných součástí
 20 03 51 Odděleně soustředěvaný popel z domácností

Doplnění bylo provedeno z několika důvodů. Prvním je povinnost sledovat podrobněji některé odpady vyplývající z evropských předpisů. Druhým důvodem je odlišný způsob nakládání s daným odpadem oproti zbytku odpadů zařazených doposud do stejného druhu odpadu. Třetím důvodem je snaha podpořit oddělené soustředování některých druhů odpadů.

Převodová tabulka pro účely přiřazení nových katalogových čísel pod stávající katalogová čísla dle Rozhodnutí Komise ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech.

Převodová tabulka	
Nové katalogové číslo odpadu	Podřazeno pod stávající katalogové číslo odpadu
06 04 54*	06 04 04*
14 06 51*	14 06 01*
16 01 54*	16 01 04*
16 01 56	16 01 06
16 02 63*	16 02 13*
16 02 64	16 02 14
16 06 55	16 06 05
17 05 54	17 05 04
17 06 52	17 06 04
17 06 53*	17 06 03*
17 06 54	17 06 04
18 01 51*	18 01 01
18 02 51*	18 02 01
19 10 99	19 10 06
19 12 51	19 12 01
19 12 92	19 12 03
19 12 93	19 12 03
19 12 94	19 12 03
19 12 95	19 12 03
19 12 96	19 12 03
19 12 99	19 12 12
20 01 51	20 01 01
20 01 58	20 01 08
20 01 90	20 01 40
20 01 91	20 01 40
20 01 92	20 01 40
20 01 93	20 01 40
20 01 94	20 01 40

20 01 95	20 01 40
20 01 96	20 01 40
20 01 97*	20 01 35*
20 01 98	20 01 36
20 03 51	20 03 01

K § 4 a 5

Postup pro zařazování odpadu podle druhu se oproti předchozí právní úpravě nemění. Postup zařazení odpadu jako směsného komunálního odpadu je formulován jednoznačněji význam se oproti dosavadní právní úpravě nemění.

Vyhláška nastavuje zvláštní režim pro nově zavedený druh odpadu, kterým je odděleně soustřeďovaný popel z domácností. Do tohoto druhu odpadu se popel zařazuje pouze v případě, že se obec rozhodla pro jeho oddělené soustřeďování. V ostatních případech je tento odpad složkou směsného komunálního odpadu.

K § 6 a 7 a příloze č. 2 a č. 3

Rovněž postup pro zařazování odpadu podle kategorie se oproti předchozí právní úpravě nemění. Nebezpečné vlastnosti odpadů včetně většiny kritérií pro jejich přiřazení jsou vymezeny přímo použitelným nařízením č. 1357/2014. Některá kritéria pro přiřazení kategorie nebezpečný odpad jsou na úrovni evropské legislativy obsažena v rozhodnutí 2014/955/EU, tato kritéria jsou tak touto vyhláškou transponována.

Nařízení EU č. 1357/2014 předpokládá, že u některých nebezpečných vlastností nastaví doplňující kritéria členské státy. Proto jsou v příloze č. 1 stanovena doplňující kritéria pro hodnocení nebezpečných vlastností HP 9 Infekční, HP 14 Ekotoxický a HP 15 Odpad schopný vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku neměl.

Nebezpečná vlastnost HP 14 může být stanovena jednak výpočtovou metodou obsaženou v Nařízení Rady (EU) 2017/997 nebo na základě zkoušky, jejíž kritéria jsou vymezena v příloze č. 2 bodě 2. Oproti předchozí právní úpravě byla s ohledem na mezinárodní závazky v oblasti ochrany zvířat proti týrání zachována pouze jedna metoda provádění zkoušky. Podrobnější zdůvodnění je možné nalézt v Hodnocení dopadů regulace. Konkrétní požadavky na provádění zkoušky jsou vymezeny v příloze č. 3.

Kritéria pro hodnocení nebezpečných vlastností HP 9 a HP 15 se oproti předchozí právní úpravě nemění.

Za zařazení odpadu do kategorie je odpovědný jeho původce. Sloučení dvou původních vyhlášek nemá vliv na způsob zařazování odpadu podle kategorie. Pro zařazení odpadu do kategorie nemusí být provedeno komplexní hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Hodnocení nebezpečných vlastností odpadu musí být provedeno v případě, že chce osoba s tímto odpadem nakládat jako s odpadem ostatním a se jedná o odpad, který přestal být nebezpečný po úpravě (s výjimkou autovraků viz § 5 odst. 2), nebo o odpad, který je možné přiřadit pouze ke katalogovému číslu označenému hvězdičkou.

K § 8

Požadavky na postup hodnocení zůstávají stejné jako doposud. U řady odpadů je některé nebezpečné vlastnosti možné vyloučit pouze na základě odborného úsudku pověřené osoby. Nicméně i provedení úsudku musí být zdokumentován a odůvodněn.

K § 9

Rovněž požadavky na obsah školení zachovávají stávající rozsah. V návaznosti na nový zákon je ve vyhlášce zanesena stávající praxe rozlišující základní školení a průběžné doškolení. V případě osoby, která absolvovala školení podle odstavce 1, a v pravidelných nejvýše 14 měsíčních intervalech se účastní školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, jehož obsahem jsou aktuální informace o změnách týkajících se základních informací, které jsou obsahem základního školení podle odstavce 1, se vždy poslední z těchto školení považuje pro účely splnění podmínek pro pověření k hodnocení nebezpečných odpadů nebo jeho prodloužení za školení podle odstavce 1.

K § 10

Nastavují se minimální požadavky na obsah zadání hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Požadované údaje jsou nezbytné pro správné provedení hodnocení.

K § 11 a k příloze č. 4

S ohledem na výpovědní hodnotu osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu a sdělení, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností, jsou nastaveny požadavky na jejich obsah.

Nedílnou součástí osvědčení a sdělení je dokumentační zpráva o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Tato zpráva obsahuje podrobné informace o provedeném hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Přílohová část dokumentační zprávy tedy bod 7 přílohy č. 4 se na rozdíl od zbytku nekládá do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností. Tuto část si ponechá vždy pověřená osoba, která má příslušné dokumenty využívala v rámci hodnocení.

K § 12

Účinnost je nastavena tak, aby vyhláška začala platit zároveň s novým zákonem o odpadech, a současně respektuje nová pravidla o jednotné účinnosti právních předpisů.